

## LEPPÄVIRRRAN KYLÄNEUVOSTO TOIMINTAKERTOMUS 2014

### Yleistä

Leppävirran Kyläneuvostolla oli menestyksellinen toimintavuosi. Kyläneuvosto sai valtakunnallista tunnustusta ja huomiota Demokratiapalkinnon voittamisen myötä. Kyläneuvoston toiminnan aikana kylätoimijat ovat kokeneet lähidemokratian, kylätoiminnan ja kansalaistoiminnan tärkeäksi, jonka avulla kuntalaiset tulevat kuulluiksi ja kunnallisessa päätöksenteossa voidaan huomioida laajan kuntamme alueen asukkaat. Kyläneuvoston pitkäjänteinen työ, omatoimisuus ja kansalaisaktiivisuus ovat nostaneet kyläneuvoston vakavasti otettavaksi toimijatahoksi ja yhteistyökumppaniksi.

### Varsinainen toiminta

Kyläneuvosto kokoontui kolme kertaa: maaliskuussa ja syyskuussa kunnan valtuustosalissa sekä lokakuussa Sorsakosken Seuralassa. Kokouksissa oli paikalla 14-24 edustajaa 12 eri kylältä.

Kyläneuvoston puheenjohtajana toimi Arja Huovinen Soinilansalmelta, varapuheenjohtajana Juri Jämsen. Sihteerirahastonhoitajana Virpi Pitkänen Mustinmäeltä.

### Kannanotot ja esitykset

Leppävirran Kyläneuvosto piti kokoustaan 24.9.2014 ja mukana olleet kunnan luottamushenkilöt kunnanvaltuuston puheenjohtaja Pekka Nykänen ja kunnanhallituksen puheenjohtaja Mia Hahtala sekä kunnanhallituksen jäsenet Heikki Havukainen, Aino Kanniainen ja Markku Pesonen kehottivat tekemään Leppävirran Kyläneuvoston yhteisen kannanoton Soisalo-opiston toiminnasta kunnan kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalle Soisalo-opiston toiminnasta ja menettelytavasta koskien kyläyhdistyksiltä ja –seuroilta vuokrattavia tiloja. (liite 1)

Leppävirran Kyläneuvosto päätti 28.10.2014 kokouksessa tehdä esityksen Leppävirran kunnan Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalle. Esitys koskee Soisalo-opiston menettelytapaa vuokratessaan kyläyhdistysten ja kyläseurojen omistamia tiloja. (liite 2)

### Tapahtumat

Pitäjän Pijot- tapahtuma oli lauantaina 16.8. jota kyläneuvosto oli Leppävirran Yrittäjä yhdistyksen, MTK- Leppävirran ja SoisaloMarttojen kanssa järjestämässä Leppävirran kunnan 375- juhluvuoden kunniaksi. Tapahtumassa valittiin Leppävirralle nimikkoleivos eli Pitäjän Paakkelssi, ja voittajaleivoksen oli leiponut Päivi Räisänen. Paakkelssi kilpailun tuomaristossa olivat kunnanjohtaja Matti Raatikainen, oopperalaulaja Jorma Hynninen, hotellinjohtaja, yrittäjä Kimmo Rossi, Oravikosken kyläkauppias Henna Pitkänen ja kotitalousopettaja Terttu Laurikainen. Kyläneuvosto piti päivän aikana arpajaiset.

## Tunnustukset

Joka toinen vuosi oikeusministeriö jakaa Demokratiapalkinnon. Sen avulla pyritään lisäämään tietoa kansalaisyhteiskunnasta ja löytämään hyviä käytäntöjä aktiivisen kansalaisuuden tukemiseksi. Tänä vuonna oikeusministeriön yhteistyökumppaneita hankkeessa olivat valtiovarainministeriö, Raha-automaattiyhdistys, Suomen Kuntaliitto, Suomen Setlementtiliitto ja Ylen Aamu - tv. Demokratiapalkinnon suojelijana toimi tasavallan presidentti **Sauli Niinistö**. Leppävirran kyläneuvoston kilpailuun ilmoitti Raija Ikonen. Ehdotuksia palkinnon saajiksi oli 60. Yksi voittajista valittiin yleisöäänestyksellä ja kolme palkinnon saajaa valitsi raati. Leppävirran kyläneuvosto valittiin yleisöäänestykseen ja voitti 44 prosentin ääniosuudella.

Demokratiapalkinnot jaettiin valtakunnallisena demokratiapäivänä 14. lokakuuta Helsingissä Kuntatalolla järjestetyssä seminaarissa. Leppävirran Kyläneuvoston puolesta palkinnon (kunniakirja, 2500 € rahapalkinto) vastaanottivat Arja Huovinen ja Eero Lammi. Palkintojenjakotilaisuudessa esitettiin paljolti toimijoista kuvatut videotarinat, jotka löytyvät myös YouTubesta oikeusministeriön kanavalta sekä Leppävirran kunnan nettisivuilta.

Samana päivänä aamuna Ylen Aamu- tv lähetyksessä oli Demokratiapalkinnon saajia edustamassa Arja Huovinen. Leppävirran kyläneuvoston videotarina esitettiin Aamu- tv:n lähetyksessä alustuksena demokratiakeskustelulle.

Leppävirran kylätoimijat kävivät samalla Eduskuntatalolla tapaamassa Pohjois-Savon kansanedustajia joille annettiin vetoamus Suomen Eduskuntaan kylätoiminnan valtionavun nostamiseen kylätoiminnan edellytysten takaamiseksi nyt ja tulevaisuudessa (liite 3).

Leppävirran kunnanvaltuusto onnitteli 15.12. valtuuston kokouksen alussa kyläneuvostoa Demokratiapalkinnosta. Muistamisen jälkeen oli kylien edustajille järjestetty kahvitilaisuus, jota emännöi sivistysjohtaja Johanna Vesterinen.

Kyläneuvosto järjesti 17.12. yhdessä Sorsakosken kyläyhdistyksen kanssa Sorsakosken Seuralassa kylien Demokratiapalkintojuhlan kakkukahvien ja jouluisen musiikin merkeissä. Sorsakosken Soitokunta esiintyi ja tahditti yhteislaulun sävelet. Juhlaan osallistui kutsuvieraana Eija Luostarinen Kuopion Riistavedelta. Luostarinen toimi Pohjois-Savon Kylien kyläasiamiehenä ja auttoi Leppävirran kylätoimijoita Leppävirran kyläneuvoston perustamisessa. Tilaisuudessa annettiin muistoksi alkuperäisestä Demokratiapalkinto Diplomista kopio kaikille Leppävirran kylille. Alkuperäinen Demokratiapalkinto diploma on kunnan virastotalolla nähtävissä kuten myös kunnan antama huomionosoitus.



Leppävirran kunta  
Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi  
Sivistysjohtaja Johanna Vesterinen

Kannanotto Soisalo-opiston toiminnasta ja kehittämisestä

Leppävirran Kyläneuvosto piti kokoustaan 24.9.2014 ja mukana olleet kunnan luottamushenkilöt kunnanvaltuuston puheenjohtaja Pekka Nykänen ja kunnanhallituksen puheenjohtaja Mia Hahtala sekä kunnanhallituksen jäsenet Heikki Havukainen, Aino Kannainen ja Markku Pesonen kehottivat tekemään Leppävirran Kyläneuvoston yhteisen kannanoton Soisalo-opiston toiminnasta sekä keräämään kylien näkemyksiä, joita kunnan sivistysjohtaja Johanna Vesterinen voi viedä Soisalo-opiston sopijakuntien viranhaltijoiden kokoukseen 1.10.2014.

Kokouksessa käydyn keskustelun yhteenvedona toteamme seuraavaa. Leppävirralla on tapahtunut muutoksia kunnan myydessä tarpeettomia kiinteistöjä pois. Omistussuhteissa on tapahtunut muutoksia opiston perustamisesta vuodesta 2008 tähän päivään. Soisalo-opiston toiminnan aikana opintopiirejä on järjestetty yhdistysten/ seurojen omistamissa tiloissa. Tilojen ylläpitokustannukset ovat nousseet sähkö- ja öljynhintojen korottuessa. Nykyinen Soisalo-opiston vuokranmaksu taso on liian alhainen ja toivomme hintaan korotusta. On ikävää jos kylätaloilla toimintojen supistaminen on taloudellisesti kannattavampi ratkaisu. Esitämme, että Soisalo-opiston sopijakuntien tekemä sopimus on tarkistettava ja tehtävä siihen tarpeelliset muutokset.

Lisäksi useat kuntalaiset ovat ilmaisseet tyytymättömyytensä korkeisiin opintopiirien kurssihintoihin. Toivomme, ettei opintopiirien hinnat nouse vaan hintajärjestelmää kehitettäisiin siten, että jos sama henkilö osallistuu kahteen tai useampaan opintopiiriin, niin kurssihintaan saisi esimerkiksi prosentuaalisen alennuksen.

Leppävirran kunnan alue on laaja ja on tärkeää huomioida, että opetus tuodaan lähelle kuntalaisia. Opiston toiminnan suuntaaminen laajalle käyttäjäryhmälle takaa, että kunnan palvelutoiminta saavuttaa kuntalain asettamat tavoitteet. Laki vapaasta sivistystyöstä 21.8.1998/632 1. luvun 1§:n (29.12.2009/1765) mukaan vapaan sivistystyön tarkoitus on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen mukaisesti tasa-arvoa, yhteiskunnan eheyttä ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa toimintaa.

Kurssitoiminnalla ja osallisuuden ja yhteisöllisyyden kokemuksilla edistetään kuntalaisten henkistä ja fyysistä hyvinvointia, joka tuo varmasti säästöjä sosiaali- ja terveydenhoitokustannuksissa. Toivomme Soisalo-opiston ja kuntien taholta myönteistä asennetta yhteistyöhön, jotta edellä esille tuodut lain täyttämät kohdat täyttyvät kuntalaiset tasa-arvoisesti huomioiden.

Soisalo-opisto käyttää pääasiassa kuntien omistamia tiloja Soisalo-opistosopimuksen mukaisesti. Sopimuksen mukaan Soisalo-opisto tarvittaessa vuokraa muita julkisia tai yksityisiä tiloja tilapäiseen tai jatkuvaan käyttöön. (Soisalo-opistosopimus § 5).

Soisalo-opiston ensimmäisten toimintavuosien aikana on ilmennyt tarvetta tarkentaa yksityisten tilojen vuokraamisen periaatteita. Asiakkaiden ja sopimuskuntien edun mukaista on noudattaa julkisten ja yksityisten tilojen vuokraamisessa samoja periaatteita ja yhtenäistä vuokrata-soa (Soisalo-opistosopimus § 5).

Leppävirran Kyläneuvoston puolesta ja valtuuttamana

Leppävirralla 24.9.2014

Arja Huovinen  
puheenjohtaja

Leppävirran kunta  
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Sivistysjohtaja Johanna Vesterinen

Leppävirran Kyläneuvosto päätti 28.10.2014 kokouksessa tehdä esityksen Leppävirran kunnan Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalle. Esitys koskee Soisalo-opiston menettelytapaa vuokratessaan kyläyhdistysten ja kyläseurojen omistamia tiloja.

## ESITYS

Esitämme Soisalo-opiston ja sopijakuntien ottavan käyttöön kaksihintajärjestelmän. Tällöin kuntien omistamilla tiloilla olisi oma vuokrahinta ja kyläyhdistysten, kyläseurojen ja muiden yksityisten tahojen tiloilla olisi oma vuokrahinta. Lisäksi esitämme, että kaksihintajärjestelmän suunnittelussa ovat tasavertaisesti mukana sopijakunnista kyläyhdistysten/seurojen sekä yksityisten tilojen edustajat tai heidän valitsemansa edustajat.

Olemme aiemmin tuoneet kirjallisesti (24.9.2014) esille sivistysjohtaja Johanna Vesteriselle ja hänen kauttaan Soisalo-opiston hallinnolle, että Soisalo-opiston sopijakuntien tekemä sopimus on tarkistettava ja tehtävä siihen tarpeelliset muutokset. Soisalo-opistosopimuksen 5§:n mukaan Soisalo-opisto käyttää pääasiassa kuntien omistamia tiloja ja tarvittaessa vuokraa muita julkisia ja yksityisiä tiloja tilapäiseen tai jatkuvaan käyttöön. Sopimuksen 5§:ssä sanotaan yhtenäisen vuokratason ja vuokraamisen periaatteiden noudattamisesta julkisten ja yksityisten tilojen vuokraamisessa. Leppävirralla on tapahtunut muutoksia kunnan myydessä tarpeettomia kiinteistöjä pois, joten Soisalo-opisto käyttää kurssitoiminnassaan kyläyhdistysten/ seurojen omistamia tiloja enemmän kuin Soisalo-opiston toiminnan alkuaikoina.

Soisalo-opiston tapana on lähettää valmiiksi tehty vuokrasopimus, jossa he määrittävät mitä vuokraan sisältyy. Lokakuun aikana kyläyhdistykset/seurat saivat uusitun vuokrasopimuksen, johon oli liitetty vuokran suuruus (liite 1). Kylien edustajat ovat

halunneet tehdä muutoksia vuokrahintoihin vedoten sähkö- ja öljynhintojen nousuihin. Opiston taholta tuodaan esille edellä oleva Soisalo-opistosopimuksen 5. pykälä, joka estää vuokrien korotukset.

Leppävirran kunnan alue on laaja ja opiston toiminnan suuntaaminen tasavertaisesti kuntalaisille takaa, että kunnan palvelutoiminta saavuttaa kuntalain asettamat tavoitteet. Laki vapaasta sivistystyöstä 21.8.1998/632 1. luvun 1§:n (29.12.2009/1765) mukaan vapaan sivistystyön tarkoitus on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen mukaisesti tasa-arvoa, yhteiskunnan eheyttä ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa toimintaa. Haluamme olla edistämässä kuntalaisten osallisuuden ja yhteisöllisyyden kokemuksia, jotka parantavat kuntalaisten henkistä ja fyysistä hyvinvointia. Tämä kuitenkin edellyttää, että saamme kohtuullisen korvauksen tilojen käytöstä opistotuntien ajalta, jotta vuokra kattaa lämpö, sähkö, vesi- ja jätehuolto sekä tilojen siivouskulut.

Leppävirralla 28.10.2014

## LEPPÄVIRRAN KYLÄNEUVOSTO

Leppävirran kyläneuvoston valtuuttamana

Arja Huovinen  
puheenjohtaja

## Leppävirran kylätoimijoiden vetoamus Eduskunnalle

Me allekirjoittaneet Leppävirran kylätoimijat vetoamme Suomen Eduskuntaan kylätoiminnan valtionavun nostamiseksi kylätoiminnan edellytysten takaamiseksi nyt ja tulevaisuudessa.

Kylätoiminnan valtion avun määrä kasvoi hiljaa 9 vuoden ajan, mutta viimeiset 4 vuotta määrä on ollut 1,0 - 1,1 miljoonan euron tasolla. Valtionavun nykyinen taso rajoittaa kylätoiminnan sekä kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksia ja kehittämistä.

Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän YTR:n *Mahdollisuuksien maaseutu - maaseutupoliittinen kokonaisohjelma 2014 - 2020* mukaan kansalaisia ja kansalaisyhteiskunnan toimijoita kannustetaan aktiiviseen toimintaan, vastuunottoon ja uudenlaiseen yhteistyöhön. Ikärakenteen ja kunta- ja palvelurakenteen muutosten todetaan heijastuvan maaseudun asukkaiden arkeen ja heidän tarvitsemiin palveluihin. Pääministeri Kataisen hallituksen ohjelmassa on kirjattuna kylätoiminnasta linjaus: *Asukkaiden voimavarojen käyttöönottoa maaseudun kehittämisessä tukee kylätoiminnan vahvistaminen*. Näin julkinen valta kannustaa maaseudun asukkaita tarttumaan ajankohtaisiin haasteisiin.

Eduskunnan on taattava riittävät rahalliset resurssit, jotta kylätoimintaa, maaseudun neuvonta- ja kansalaisjärjestöjä kehitetään ja tuetaan sekä kyläasiamiesverkostoa vahvistetaan palkkaamalla pysyvästi maakunnalliset kyläasiamiehet. Näin pystymme toimimaan elinvoimaisen Suomen ja maaseudun hyväksi sekä turvaamaan kansalaisten hyvinvointia. Nyt valtionapu riittää vain puolen vuoden toimintaan. Hankerahoilla toimiminen taas asettaa kylätoimijat eriarvoiseen asemaan. Kylätoiminta on valmis sopimus pohjaiseen kumppanuuteen ja toimintaan valtionhallinnon kanssa.

Helsingissä 14.10.2014